

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serisori nefrancate nu se primește. — Manuscrisurile nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECĂ DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenföld & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelich Nachf., Anton Oppelich.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în lumina d. i.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni 12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorilor.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etajul I.: Pe un an 20 or., pe șase luni 10 or., pe trei luni 5 or. Cu dusul în casă. — Pe un an 24 or., pe 6 luni 12 or., pe trei luni 6 or. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 173.

Brașov, Joi-Vineri 9 (22) August.

1902.

In jurul unei serbări.

Sunt câte-va luni, de când presa opozițională kossuthistă agită puternic pentru-ca „țera întregă“ să serbeze cu sgomot și alaiu a suta aniversare a născerei lui Ludovic Kossuth. Atât în Budapesta, cât și în orașele mari și mici din provincie, ba chiar și în micile localități populate de Maghiari se fac pregătiri mari pentru serbarea de la 19 Septembrie.

Inițiativa a luat-o partidul independentist, în frunte cu Kossuth-fiul și cu toți admiratorii aventurosului revoluționar și demagog de la 1848/49. S'au dat apeluri și s'au făcut somațiuni în termeni imperativi, ca nimeni să nu se sustragă acestei „mari și sfinte îndatoriri naționale maghiare“, vorba fiind de preamărirea unuia din „cei mai mari și mai meritoși bărbați“ ai Maghiarilor. Partidul independentist a cerut guvernului și cercurilor oficiale să participe la serbare, căci la din contră „partidul va procede contra lor ca față de dușmanii națiunii“ și „decă Szell și Apponyi nu vor participa, are să-i gonască din scaunele de care sunt nevredecici“.

Ne aducem aminte, că deja faptul că dieta a fost amânată prin rescript regesc până la începutul lui Octombrie, îi făcuse nervoși pe kossuthiștii de toate nuanțele. Organele lor interpretau vacanța îndelungată în sensul, că totul s'a făcut din cauza serbării-Kossuth, nevrând adecă cercurile oficiale, ca parlamentul să participe în corpore la serbare.

Asupra atitudinii guvernului față de serbarea de la 19 Septembrie mult timp s'a păstrat o adencă tăcere. Răbdarea kossuthiștilor a fost pusă prin acesta la mare încercare și împrejurarea, că diaristica oficiosă nu înregistrează decât în mod sporadic scirile despre pregătirile, ce se fac din partea „obștei“ pentru a serba aniversarea „idolului națiunii“, i-a pus pe gânduri pe conducătorii partidului independentist.

Să facem o ultimă somațiune! S'au dis ei. Și au făcut-o. În conferința de la 14 August, deputații kossuthiști au luat hotărîrea să invite guvernul de a participa oficial la festivitatea, ce se va aranja în Septembrie. A doua zi vine „Pester Lloyd“, organ care reprezintă vederile cercurilor guvernamentale, și pledază — deși indirect — într'un articol pentru participarea guvernului la glorificarea lui Kossuth, scriind, că nu trebuie să se creeze aparența, că dragostea pentru cel în viață (Majestatea Sa) nu s'ar pute aduce în armonie cu alipirea cătră memoria celui mort (Kossuth) nici „poporul“ să nu fie obișnuit a părăsi *cultul* idealelor sale...

Trei zile după acest sfat binevoitor dat guvernului, se prezintă la contele Apponyi, presidentul camerei deputaților, vice-presidentul partidului independentist Toth J. și-i comunică hotărîrea partidului privitoare la serbarea de la 19 Septem. Apponyi a obiectat, că ia spre știință

hotărîrea numai ca expresia dorinței partidului, căci presidentul camerei nu poate primi ordine, decât de la cameră. Toth i-a răspuns, că și partidul său admite principiul relevant de Apponyi și că nu vré să eșerească presiune, dér partidul independentist e de convingerea, că „șeful reprezentanței naționale e dator moralmente a participa la acesta serbare de pietate națională“.

În convorbirea, ce a urmat acestui schimb de vederi, contele Apponyi a declarat lui Toth, că *va participa oficial în persoană la serbare*, ca president al camerei, și va invita pe deputați, ca la 19 Septembrie să se adune în cameră, de unde *va conduce* pe cei prezenți. A mai spus Apponyi, că *va depune și o cunună* pe mormântul lui Kossuth.

Suntem așa-dér în clar. Cultul lui kossuth a învins și de astă-dată asupra considerațiilor de natură politică serioasă și delicată.

Concesiunea, ce s'a făcut astfel din partea guvernului — căci nu se poate, ca contele Apponyi să fi făcut declarațiile amintite fără scirea și aprobarea ministrului president Szell — va da kossuthiștilor o îndrăsnelă și mai mare în urmărirea scopurilor lor politice și de partid. O dovadă despre acesta ni-o dă un articol publicat în numărul dela 19 August al organului „Független Magyarorszag“ în care se agită puternic în contra pactului ce vor să-l încheie guvernele din Viena și Budapesta, și în care se dice între altele:

„Nimeni să nu-și inchipuască, că regele s'ar învoi să fie de față la serbarea-Kossuth chiar și numai un cantonier dela căile ferate, de cumva n'ar fi împrejurări silite acele, cari să-l îndemne a fi *concesiv*.... Regele n'ar suferi nici 24 de ore pe acel ministru-președinte, care ar cuteza să exprime în fața lui numele lui Ludovic Kossuth, și decă totuși guvernul va participa la serbare, asta însemnă ceva rău. *Timeo Danaos et dona ferentes*. Să fim dér pe pază, căci prezența guvernului la serbarea-Kossuth va costa națiunea jertfe nespuse de mari, și decă într'adevăr guvernul va merge la serbare el va confisca din nou drepturile națiunii pe timp de dece ani.... Zadar-nic s'a plănit în Viena, orî în Ratot, seu în Ischl, ca pe tema serbării-Kossuth să contrabandeze érași în cartea legilor maghiare teritoriul vamal comun. Partidul independentist nu consideră participarea guvernului la serbarea-Kossuth drept un succes și nu va face în schimb nici o *concesiune*... în lupta pentru teritoriul vamal independent“...

A comenta ceea-ce scrie foia kossuthistă, e de prisos. Noi am constatat simplu faptul, pentru-ca să se vadă, cât de mult au avansat sub era lui Szell aspirațiunile partidului, care nu se împacă de loc cu creațiunea dela 1867 și vré o Ungarie în chipul după cum și-a imaginat-o Kossuth.

Cu serbarea, în sine, noi Nema-ghiarii n'avem nici în clin, nici în

măneacă. Nu-i pismuim pe adversari, pentru-că li-se dă prilej a manifesta în chip sgomotos în jurul memoriei unui bărbat al lor, pe care-l cred mare și nemuritor. Să manifesteze și să credă! Să nu pretindă însă și dela noi — cum li-e obiceiul — a slăvi memoria aceluia, care, după a noastră părere, apelând în mod condamnabil la pasiunile masselor și usând de patimile acestora în nise momente de cea mai grea cumpănă pentru țară și popoarele ei, a făcut ca pustiirile pricinuite de furia rășboiului civil, să fie mult mai mari și mai adenc simțite, decât „creațiunile“ pretinsului său talent de conducător politic.

Cultul lui Kossuth precum în trecut așa și în present, e o dovadă de nematuritate politică.

Pactul. „Montagsrevue“, organ despre care se dice, că e inspirat de ministrul președinte Koerber, scrie următoarele despre conferențele din Ischl:

„Dr. Koerber nu este dispus a ceda nimic din pretensiunile, ce le-a ridicat. Mai înainte se puteau face măguliri cutării guvern pentru finalisarea operei pactului. Din cauza acesta a trebuit să se aducă jertfe mari. Astăzi însă Austria întregă e convinsă, că această parte de imperiu nu poate să mai aducă jertfe și este esclus, ca pactul să păgubescă și în viitor interesele austriace. Nu mai merge, ca să se caute compensații în tariful vamal autonom față cu pretensiunile juste austriace și aici *Ungaria va întâmpina în ministrul președinte Koerber opoziția cea mai hotărîtă*. Koerber dorește pacea, dér a făcut toate pregătirile pentru cazul când nu s'ar pute încheia un pact echitabil“.

„Pester Lloyd“ declară următoarele, pe baza informațiilor, ce le-a primit din Ischl: 1) În cesitiunile, cari formeză așa numitul pact și au servit de basă a tratărilor între cele două state ale monarchiei, s'a dobândit o *deplină înțelegere* între Szell și Koerber. 2) Deosebiri și diferențe de vederi mai există decât asupra câtorva puncte din tariful vamal autonom. Este însă esclusă o neînțelegere asupra acestor puncte, astfel, că din cauza lor dualismul nu se va nărui. 3) Szell a făcut, ce-i drept, *concesiuni în unele cesitiuni*, dér a primit compensații în alte puncte. 4) Pactual actual este important pentru Ungaria din cauză, că decă parlamentul austriac nu l'ar primi, atunci *pactul acesta ar forma pentru Ungaria baza procederei de sine stătătoare*.

In préjma redeschiderii „Reichsrat“-ului. Parlamentul austriac va fi convocat — după cum s'a anunțat deja — cătră finea lui Septembrie. Noua campanie parlamentară se prevede că va fi foarte agitată, cu toate scirile despre împăcarea ceho-germană. Nu numai Cehii tineri, ci și feudații cehi sunt nedumeriți asupra situațiunei. „*Slavische Correspondenz*“ publică în privința acesta o scrisoare importantă a unui feudal ceh, din care estragem următoarele: „S'ar înșela mult și ar fi o *desconsiderare deplină* a stării faptice atât din partea amicilor noștri din tabăra cehă, cât și din partea cabinetului și a Germanilor, decă reserva

noastră din ultima sesiune a dietei ar fi interpretată în sensul, că noi acceptăm starea actuală a lucrurilor, că o aprobăm și procedem după principiul *quieta non movere*. De pace nu poate fi vorba, dór decă neivirea pe timp limitat a erupțiunilor se interpretéză în acest sens. Noi stăm în Austria, ca și mai înainte, pe teritoriu vulcanic și pericolul cutremurelor nu este înlăturat. Câtă vreme nu se va face acesta nu poate fi vorba de pace, ba nici de armistițiu. A crea pacea, este *tréba* esecutivei, care însăși a produs stările actuale prin anularea limbei oficiale interne, și esecutivei îi incumbă datoria de a astupa isvorul din care în tot momentul se poate scurge din nou obstrucțiunea reprezentanților poporului ceh“....

Cum lucréză adversarii noștri?

Nu e vorba de stăruințele pe teren eminamente politic ale adversarilor limbii și naționalității popoarelor nemaghiare, ci de munca lor intensă pe teren cultural.

O dovadă palpabilă găsim în privința acesta în anuarul „*Kulturregylet*“-ului din Ungaria-de-nord, a părților țării locuite de Slovaci. Aceasta societate de maghiarisare administrează un fond de 180,771 cor. Incassările și le-a duplicat de doi ani încóce. Are actualmente 701 membrii fondatori, 230 pe viétă, 5948 ordinari și ajutatori, cu totul decă 6880 membri.

Anuarul spune, că instituțiile de care se servește societatea pentru a răspândi limba maghiară, sunt „*kişdedov*“-urile, asilurile de copii, bibliotecile și corurile, cari toate funcționează corăspundător așteptărilor. Societatea subvenționează și susține 35 „*kişdedov*“-uri în cari 1800 de copii slovaci sunt crescuți în limba maghiară; afară de acesta subvenționează permanent o școlă primară și câte-va asiluri.

Din punct de vedere al maghiarisării, conducerea societății a dat o deosebită atențiune bibliotecelor populare și reuniunilor de cetit și de cântări. A organizat 16 biblioteci noué la granița de limbă maghiaro-slovacă, stăruind pretutindenți, ca limba maghiară să prindă rădăcină în popor.

Dér „*Kulturregylet*“-ul din Ungaria-de-nord nu s'a mulțumit a lucra numai pe teren cultural. El a desfășurat — spune anuarul — o viuă activitate și în contra societății germane „*Alldeutscher Verein*“, participând la mișcarea, ce s'a pus la cale nu de mult între șovinisti, ca membrii numitei societății să nu vină în Ungaria. A făcut așa-dér și politică, deși „*kulturregyletiștii*“ se bat în piept ca fariseii și se jóră, că ei nu fac politică.

Nu ne trece prin gând a disputa Maghiarilor dreptul de a-se interesa de răspândirea limbii lor, decă acesta se face fără păgubirea și strîmtorarea limbilor nemaghiare. Să o facă, dér în același timp să lase și Nemaghiarilor dreptul firesc, de a-și cultiva limba lor.

Așa ar trebui să fie, însă nu este așa. Din chiar datele anuarului amintit reiese, că activitatea „*Kulturregylet*“-ului din Ungaria-de-nord, ca și a celui ardelean, este direct îndreptată în contra Nemaghiarilor, în toate direcțiunile. Ađi nimeni nu se mai îndoesce despre acesta și

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 August n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.80
Renta de corone ung. 4%	98.—
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonuri rurale ungare 4%	97.70
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	203.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.40
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hartie austr.	101.60
Renta de aur austr.	121.65
Losuri din 1860.	152.40
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.85
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	730.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	687.—
Napoleonori	19.06
Mărci imperiale germane	117.02 1/2
London vista	239.72 1/2
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corone	100.10
Note italiene	94.25

Cursul pieței Brașov.

Din 20 August n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vând.	18.94
Argint român.	18.80	"	18.88
Napoleon'ori.	19.04	"	19.07
Galbeni	11.20	"	10.30
Ruble Rusesce	2.54	"	—
Mărci germane	117.25	"	—
Lire turcesce	21.40	"	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

Nr. 6249—902.

PUBLICAȚIUNE.

referitoare la consemnările pentru statorirea dării de câștig cl. III a aruncului general asupra dării de venit și a taxelor pentru liberarea de miliție pe anul 1902.

Se face cunoscut, că Direcțiunea financiară reg. ung. din loc a pregătit și ne-a și trimis spre publicare consemnările pentru statorirea dărilor pe 1902, consemnate mai jos, anume:

a) consemnările pentru darea de câștig cl. III cu Nr 31 500—1902, lângă care sunt puse și contribuțiile pentru fondul bolnavilor din țară;

b) consemnările aruncului general după darea de venit cu Nr. 14673—1902; în fine,

c) consemnările taxelor pentru liberarea de miliție.

Tote acestea consemnări se află espuse în localul perceptoratului orașenesc, unde fie-care contribuabil le poate lua în vedere timp de 8 zile, adică dela 16 până la 23 August 1902, totdeauna înainte de amiazi dela 8—12 oare.

Eventuale reclamațiuni în contra aruncului general după darea de venit și în contra taxei pentru liberarea de miliție sunt a-se prezenta la subscrișul oficiu în timp de 8 zile, adică până la 23 August a. c. adresate către Comitetul administrativ al Comitatului Brassó.

Acest termen de reclamațiune are valoare pentru toți acei contribuabili, cari în anul precedent deja au fost supuși aruncului general după darea de venit și taxei pentru liberarea de miliție.

Er acele părți, cari în anul curent sunt taxați pentru prima-ora de-a plăti aruncul general după darea de venit, au să și înainteze reclamațiunile la comitetul administrativ comitatens și privitor la taxele de liberare dela miliția la direcțiunea financiară reg. ung. în termen de 15 zile, dela data înscrierii aruncului general, seu pentru eliberarea de miliție în cărțile pentru taxa militară.

Reclamațiunile în contra dării de venit cl. III sunt supuse termenelor fixate în §§-ii 26 și 27 ai art. de lege XLIV din 1882.

După-ce în modul acesta pe anul 1902 toate soiurile de dare sunt

deja prescrise de aceea, pentru a-se induce dările în côlele seu cărțile de dare a fie-cărui contribuabil, să provocă toți contribuabilii comunei orașenesci Brassó a-și prezenta la acest oficiu de dare orașenesc côlele seu cărțile de dare în timpul dela 16 până la 30 August a. c. Provocăm pe contribuabili să nu întrelase această prezentare, căci cei neglijenți vor fi pedepsiți.

Brassó, în August 1902.

Nr. 6249—3

Perceptoratul orașenesc

237—1902.

vęgrh szám.

ARVERESI HIRDETMEŃY.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrę teszi, hogy a brassói kir. járásbírótság 1902 évi V. Sp. I. 610/3 sz. végzése következtében, Dr. Mosoiu János ügyvéd által képviselt Szirbu Demeter brassói lakos javára Boér József brassói lakos ellen 130 kor. s jár. erejéig 1901 évi április hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2204 korra becsült következı ingóságok u. m: házi butorok, követeles nyilvános árverésen elatadnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbírótság 1902 évi V. 496/4 számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, ennek 1902 évi augusztus hó 10-dik napjától járó 5% kamatai Brassóban, Vár-utca 41. sz. alatti házban alperes lakásán leendő esz-közlésére 1902-ik évi Augusztus hó 28-dik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglatatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna. ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1902 évi augusztus hó 15-ik napján.

Kalmár,

1—1.633.

kir. bir. vęghjtó.

In atențiunea on. Părinți!

Dómna B. Obert primesce 5—6 fetițe pe lângă tota întreținerea cu prețul cel mai moderat.

Cu deosebită stimă

B. Obert,

Strada Orfanilor nr. 10.

De închiriat

este dela 1 Octomvre st. n 1902,

o locuință frumoasă

cu cinci odăi de locuit, toate către stradă, o bucătărie, cămară, pivniță etc. în

strada Caterinei nr. 17,

apropie de piață.

Informațiuni tot acolo, la proprietarul casei.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

— ANUNȚ. —

Cu ziua de ađi punem în circulație cea mai renumită și plăcută apă minerală

„REPATI“

provenită din izvorul „Bathori“ din Kászón-Imper, în stare cât se poate mai prospătă.

Profesorul de universitate Dr. Bela Lengyel se exprimă astfel:

„Isvorul din Kászón-Imper „Repati“ dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin compozițiunea ei chemică fericită, precum și în urma conținutului eststraordinar de acid-carbonic, formeză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită decî de a fi de aproape apreciată.“

Profesorul Dr. Stigismund Purjesz dice:

„Confirm, cum că apa minerală „Repati“ s'a întrebuintat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataralice ale membranelor mucóse.

Profesorul Dr. Wilhelm Hankó se exprimă astfel:

„Apa minerală „Repati“ este nu numai o apă escelentă de beut, ci este tot-odată o apă vindecătoare, de efect neprețuit, și poate concura în ori-ce privință cu apa scumpă importată din Boemia, numită apă de Krondorf.“

Depositul principal se află
in Tęrgul boiler nr. 4.

Administrația izvorului e în Kászón-Imper.

16—25.(593)

In atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunamânt.“

„Intreprindere de Credit-Hipotecar“

este titlul unui institut ce s'a înființat cu scopul de a da ocașiune proprietarilor de pământuri se potă ajunge la împrumuturi ieftine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Acest institut dă împrumuturi pe pământuri ori și unde

Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici, numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de neprețuit este, că cu încetarea din viață a debitorului, suma împrumutată se șterge de pe pământul hipotecat, er' ratele plătite în amortisarea capitalului se restituiesc numai decăt în bani gata.

Cu modalitatea împrumuturilor acestora, proprietarul unui pământ ajunge la bani ieftini și este sigur că ori și când ar înceta din viață, pământul rămâne liber de greunamânt, iar eredi mai capătă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor proprietari de pământuri, cari au lipsă de bani să se folosescă de favorul acesta.

Pe pământuri cari sunt hipotecate la alte institute încă se dau împrumuturi plătindu-se din suma împrumutată datoria veche la respectivul institut.

La cereri de împrumuturi se recere copia cărților funduare și fôia catastrală.

Prospecte detaliate cu informațiunile necesare se trimit la cerere, pe lângă trimiterea de mărci postale în valoare de una corónă pentru porto postal.

Cererile sunt a-se adresa la:

Representanța

„Intreprinderii de Credit Hipotecar, Eliberarea pământului de greunamânt.“

în Sibiu (N. Szeben) strada Bruckenthal 36.

7—10.(612)

A V I S.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa la murit și să arete și posta ultimă. Administraț. „Gaz. Trans.“